

Landbruks- og matdepartementet

Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 2007/771 - 3
MAB SIGH 411.0

Dato: 17.08.2007

■ Høring - endring av forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer

Konkurransetilsynet viser til brev av 6. juli 2007 med forslag til endringer i forskrift 20. juni 2003 nr. 907 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer.

I brevet opplyses det at tidsplanen for en større gjennomgang av ovennevnte forskrift er forskjøvet. Forslagene til endring i gjeldende høring er for en stor del av teknisk karakter. Konkurransetilsynets merknader knytter seg til § 42 Omsetningsforbud for ostekvoteandelene.

Landbruks- og matdepartementet foreslår å innføre omsetningsforbud for ostekvoteandelene. Bakgrunnen for forslaget er at det over tid har utviklet seg et annenhåndsmarked for tollkvoteandelene, og særlig for den delen av kvoten som tildeles nykommere. Et betydelig antall nykommere selger sine kvoter videre med fortjeneste. Dette er i strid med intensjonen med ordningen og har videre medført mye administrativt merarbeid for myndighetene. Det foreslås på den bakgrunn å innføre omsetningsforbud.

Ostekvotene fordeles på grunnlag av skriftlig søknad til Statens landbruksforvaltning. 3400 tonn ost fordeles på grunnlag av historisk import, 340 tonn er øremerket til bearbeiding i industrien, mens frikvoten på 730 tonn er forbeholdt nykommere og/eller små aktører. Ubenyttet kvoteandel kan omsettes én gang.

Konkurransetilsynet har ved flere anledningen uttalt seg kritisk til bruken av kvoter som instrument i internasjonal handel og intern landbrukspolitik. Det er fordi kvoter, selv om de er omsettelige, legger begrensninger på etableringen i en næring. Tollen på importert kvantum utover kvoten kan være satt så høyt at aktørene innenlands i realiteten er skjermet mot konkurranse fra utenlandske aktører. Etter Konkurransetilsynets vurdering vil det beste virkemiddelet for å legge til rette for økt importkonkurranse være å redusere nivået på de generelle tollsatsene, eventuelt å fjerne tollene helt.

Gitt eksistensen av en kvoteordning, oppstår problemstillingen hvordan kvotene, som er en form for rettighet, skal fordeles mellom markedsaktørene. Konkurransetilsynet mener at kvoter i utgangspunktet bør fordeles gjennom auksjon. Vi har også tidligere påpekt at fordeling etter historisk import eller etter opparbeidede importrettigheter er uheldig. Slike tildelingskriterier bidrar til å opprettholde dagens markedsstruktur og begrenser muligheten for nyetablering. Videre kan verdien av en eksklusiv kvoterettighet i enkelte sammenhenger være betydelig. Dersom en importkvote distribueres gratis til privatpersoner eller bedrifter på grunnlag av historisk import eller innenfor en frikvote, så vil kvoterenten gå til de privilegerte mottagerne av disse

importrettighetene. Dette kan karakteriseres som 'windfall gains', dvs. en gevinst som kommer uavhengig av innsats, og som lett kan oppfattes som et brudd med en målsetting om rettferdig og effektiv allokering av kvotene. I tillegg kommer at noen ønsker å erverve kvoter kun for å omsette kvoten i et annenhåndsmarked og realisere kvoterenten direkte, noe som også skaper et betydelig administrativt merarbeid for myndighetene.

Det er Konkurransetilsynets oppfatning at auksjonerte ostekvoteandeler ikke vil medføre en større administrativ byrde enn hva som er tilfelle for de øvrige auksjonerte kvotene. Siden importert ost er en relativt heterogen produktgruppe, kan det vurderes å dele kvoten opp i mer homogene undergrupper som auksjoneres hver for seg.

I tillegg til at Konkurransetilsynet vil argumentere for at ostekvoteandelene auksjoneres, er det tilsynets oppfatning at kvotene bør være omsettelige. Dette skyldes at dersom auksjonen ikke resulterer i den mest verdiskapende allokering av kvotene vil omsetning i et annenhåndsmarked bidra til å rette opp dette, samt at kvotene tilfaller de bedriftene som best kan nyttiggjøre seg dem.

Konkurransetilsynet har for øvrig ingen merknader til høringsforslaget.

Med hilsen

Magnus Gabrielsen (e.f.)
seksjonsleder

Sigrid Helland
rådgiver

Kopi:
Fornyings- og
administrasjonsdepartementet

Postboks 8008 Dep 0030 Oslo